

SPIS TREŚCI

Przedmowa	7
I. Wprowadzenie	9
I.1. „Jestem Polakiem, ale...”	9
I.2. (Polscy) mieszkańcy pogranicza białorusko–litewskiego	12
II. Metodologia	18
II.1. Dobór próby badawczej	18
II.2. Analiza wywiadów	29
III. Teoria: Mniejszość polska na Białorusi i na Litwie	35
III.1. Subiektywna witalność języka i kultury polskiej	36
III.2. Czynniki zewnętrzne wpływające na rozmówców	38
III.3. „Polonia”, „Polacy za granicą”, „mniejszość” — co to jest?	45
III.4. Język jako ważny element tożsamości	47
IV. Język polski rozmówców z Białorusi	60
IV.1. Sytuacja mniejszości polskiej na Białorusi	60
IV.2. Język polski na Białorusi	62
IV.3. Polacy i język polski w Grodnie	62
IV.4. Polacy i język polski w rejonie postawskim	90
IV.5. Podsumowanie	98
V. Język polski rozmówców z Litwy	106
V.1. Sytuacja mniejszości polskiej na Litwie	106
V.2. Język polski na Litwie	108
V.3. Polacy i język polski w Wilnie	110
V.4. Polacy i język polski w Hoduciszkach	118
V.5. Polacy i język polski w rejonie wileńskim	124
V.6. Podsumowanie	131
VI. Znać język, używać języka	139
VI.1. Język polski w rodzinie i sąsiedztwie	139
VI.2. Język polski poza rodziną	149
VI.3. Podsumowanie: porównanie rejonów i pokoleń	199

VII. Kilka elementów tożsamości	202
VII.1. Być Polakiem — co to znaczy?	202
VII.2. Języki i tożsamości, języki i narodowości	214
VII.3. Gdzie jest ojczyzna?	219
VII.4. Podsumowanie: wachlarz różnych języków i samookreśleń	230
VIII. Zakończenie	233
VIII.1. Różne samookreślenia rozmówców	234
VIII.2. Język(i) rozmówców	235
IX. Bibliografia	241
X. Aneks	254
X.1. Uwagi do transkrypcji wywiadów	254
X.2. Spis rozmówców	255
X.3. Wykaz form i konstrukcji oraz wyrazów różnych od ogólnopolskich	259
X.4. Wybrane aspekty pracy z programem MAXQDA11	263